

**สภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของระบบงบประมาณ
พัสดุ การเงินและบัญชี โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ
Problem of operating system of the budget procurement
finance and accounting with allocation and disbursement
standards in the accrual basis of three dimensions.**

เพ็ญศรี ชื่นชม¹, พนารัตน์ นันทพล²

Pensri Chuenchom¹, Panarat Nantapol²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการปฏิบัติงานของระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-พระนครเหนือ และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคของระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรที่ใช้งานระบบบัญชี 3 มิติ จากทุกหน่วยงานของ

---

¹ นักวิชาการเงินและบัญชี คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, โทรศัพท์ 02-555-2000 ต่อ 4212, E-mail: psc@kmutnb.ac.th

² นักวิชาการเงินและบัญชี กองคลัง สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, โทรศัพท์ 02-555-2000 ต่อ 1602, E-mail: panarat.mother3@hotmail.com

¹ Finance and Accounting Technical Officer, Faculty of Applied Science, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Tel: 02-555-2000 ต่อ 4212, E-mail : psc@kmutnb.ac.th

² Finance and Accounting Technical Officer, The Finance Division, Office of the President, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Tel: 02-555-2000 ต่อ 1602, E-mail: panarat.mother3@hotmail.com

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 209 คน จากทั้งหมด 17 หน่วยงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยได้รับแบบสอบถามตอบกลับจำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 88.04 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานระบบ 3 มิติ ทั้ง 5 ด้าน ของระบบงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.27) ระบบพัสดุในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.82) ระบบการเงินในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.29) และระบบบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.34)

คำสำคัญ : ระบบงบประมาณ พักตร์ การเงินและบัญชี เกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย 3 มิติ, สภาพปัญหาและอุปสรรค การปฏิบัติงาน

Abstract

The objective of this research was to study problems in operating system of the budget procurement, finance and accounting with allocation and disbursement standards in the accrual basis of three dimensions used by King Mongkut's University of Technology North Bangkok and suggest the solutions to the problems and obstacles of tridimensional approach. The tool of this research was a questionnaire given to 209 officers using the three dimensional accrual basis from 17 departments in King Mongkut's university of technology north Bangkok. The tool of this research was a questionnaire there were 184 officers who responded this questionnaire and this was counted to be 88.04%. The implementation of this work was done by using statistical analysis of data including percentage, mean and standard deviation.

The results of this research show the problems and obstacles from usage of the three dimensional accrual basis in 5 issues of the budgeting system are found to be in the medium level ($\bar{x}$ = 3.27) procurement department is also in

the medium level ($\bar{x}$ = 2.82) finance department is in the medium level ($\bar{x}$ = 3.29) and accounting department is in the medium level ($\bar{x}$ = 3.34)

Keywords: Budget Procurement Finance and Accounting with allocation and disbursement standards in the accrual basis of three dimensions, Problem of operating system

บทนำ

ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัย หรือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในปัจจุบัน ได้มีนโยบายในการพัฒนาระบบบัญชีต้นทุน เพื่อเตรียมการรองรับการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐบาล โดยปรับเปลี่ยนระบบบัญชีที่ใช้ อยู่ให้เหมาะสมกับภารกิจและความต้องการที่จะใช้ข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการ โดยควรเป็นระบบบัญชีต้นทุน หรืออย่างน้อยต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับ ต้นทุนของกิจกรรมหรือภารกิจต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการประเมินประสิทธิภาพ และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ดังนั้นคณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเห็นชอบ ให้จัดสรรงบประมาณแก่สถาบันการศึกษาที่สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย) เพื่อพัฒนาระบบบัญชีสถาบันการศึกษาของรัฐให้เป็นไป

ตามหลักการบัญชีสากลสำหรับสถาบัน การศึกษา โดยมีการพัฒนาระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชีกองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่ายลักษณะ 3 มิติ ขึ้น (สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย)

ระบบบัญชี 3 มิติของมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 โดยได้รับการสนับสนุนด้านการ ลงทุนจากทบวงมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ เนื่องจากระบบบัญชีการเงินที่เป็น โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเข้าจากต่างประเทศมีราคาสูงและปรับแต่งให้เข้ากับ ระบบการทำงานของมหาวิทยาลัยได้ ยาก หรือหากเป็นโปรแกรมที่พัฒนาโดย บุคคลภายนอกจะเกิดปัญหาในการ ติด ตาม และ แก้ไข ระบบ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงตัดสินใจที่จะพัฒนาระบบบัญชี 3 มิติขึ้นมาเอง โดยใช้ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเป็นหลัก จึง

ทำให้เกิดการพัฒนาระบบบัญชี 3 มิติขึ้น ระบบบัญชี 3 มิติ เป็นระบบบัญชีที่สามารถแสดงผลการดำเนินงานใน 3 มิติ ได้แก่ มิติแผนงาน มิติหน่วยงาน และมิติกองทุน (สุธาสิทธิ์, 2554 : 29)

ระบบบัญชี 3 มิติ หมายถึง ระบบบัญชีที่มีการควบคุมงบประมาณ พัสดุการเงินและบัญชีกองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ งบประมาณ จะได้รับจัดสรรเป็นโครงการ ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนคือ แผนงาน หน่วยงาน และกองทุน ระบบบัญชี 3 มิติ เป็นระบบบัญชีในเชิงบริหาร ประกอบด้วย

1. มิติแผนงาน การทำงานของแต่ละหน่วยงานต้องมีแผนที่ชัดเจน และกำหนดไว้ก่อนภายในแผนงานอาจมีโครงการ ดังนั้นมิตินี้จึงมองที่ประสิทธิผลของแผนงานได้ และสามารถควบคุมให้เป็นไปตามแผนได้

2. มิติหน่วยงาน มีการแยกการทำงานของหน่วยงานแต่ละหน่วยงานออกจากกันอย่างชัดเจน เพื่อสะท้อนให้เห็นการทำงานของแต่ละหน่วยงานว่า ได้ดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณไปเท่าไร และงบประมาณคงเหลือเท่าไร เพื่อเป็นข้อมูลในการบริการเบิกจ่ายครั้งต่อไป

3. มิติกองทุน เปรียบเทียบเสมือนกองเงินที่แยกออกเป็นกองๆ แต่ละกองมีกฎเกณฑ์การรับ-จ่าย อย่างชัดเจน แสดงถึงการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานใด มีระบบงบประมาณและวัตถุประสงค์ของกองทุนที่ชัดเจน (จงรักษ์, 2554 : 8) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มีการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้จากงบประมาณแผ่นดิน ในลักษณะงบประมาณ 3 มิติ เป็นการจัดสรรงบประมาณตามแผนงาน/ผลผลิต/โครงการ และประเภทรายจ่าย และกำหนดให้หน่วยงานสามารถจัดทำงบประมาณใหม่ในลักษณะงบประมาณ 3 มิติ ตามภารกิจความจำเป็นตามที่ต้องเบิกจ่ายจริงไปตามแผนงาน โดยกองแผนงานได้กำหนดความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างแผนงาน/ผลผลิตและกองทุนต่างๆ ดังนี้ 1) กองทุนทั่วไป คือ กองทุนที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่จำเป็น

ในด้านการบริหารงานทั่วไป 2) กองทุนเพื่อการศึกษา คือ กองทุนที่ใช้เพื่อการดำเนินงานในการกิจหลัก อาทิ เพื่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่างๆ รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ 3) กองทุนวิจัย คือ กองทุนที่ใช้ทำการวิจัย ค้นคว้า เพื่อแสวงหาความรู้ ความก้าวหน้าทาง

วิชาการ รวมทั้งการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ 4) กองทุนบริการวิชาการ คือ กองทุนที่ใช้ในการจัดประชุมวิชาการ สัมมนา ให้คำปรึกษาทางวิชาการ การจัดอบรมระยะสั้น ระยะยาว การอบรม เพื่อความรู้ในระดับสูง การผลิตสื่อการเรียนการสอน สิ่งประดิษฐ์เชิงพาณิชย์ รวมทั้งการบริการวิชาการด้านต่างๆ แก่ ชุมชน 5) กองทุนกิจการนิสิต/นักศึกษา คือ กองทุนที่ใช้เพื่อการให้ทุนแก่นิสิต/นักศึกษา และกิจกรรมต่างๆ ของนิสิต/นักศึกษา 6) กองทุนสินทรัพย์ถาวร คือ กองทุนที่ใช้ในการจัดซื้อ ซ่อมแซมบำรุงรักษาและทดแทนสินทรัพย์ถาวร รวมทั้งมูลค่าสินทรัพย์ถาวรทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงาน และ 7) กองทุนอื่น คือ กองทุนที่ใช้เพื่อการอื่นใดที่แตกต่างจาก กองทุนหลักข้างต้น ได้แก่ กองทุนพัฒนาบุคลากร คือ กองทุนที่ใช้เพื่อการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ การฝึกอบรม สัมมนา ฐานของบุคลากร กองทุนสำรอง คือ กองทุนที่สำรองไว้เพื่อใช้จ่าย ในกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยไม่ได้อำนาจแผนไว้ และกองทุนทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม คือ กองทุนที่ใช้ในกิจกรรมทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของหน่วยงาน (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2556 : 4)

ระบบ 3 มิติ ใช้หลักการบริหารในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและครบวงจร มีการควบคุมภายในที่ดี และมีการเชื่อมโยงต่อเนื่องตั้งแต่ระบบงบประมาณ พัสดุ การเงิน และบัญชี (บัญชีกองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่ายและบัญชีต้นทุน) โดยจะตรวจสอบและประเมินผล ให้เป็นระบบเดียวกัน (Integrated System) โดยถือว่า

□ ระบบงบประมาณ ต้องมีการคิดล่วงหน้า กลั่นกรองและอนุมัติเป็นแผนงานและงบประมาณ ซึ่งจะเป็นหลักหรือมาตรฐานสำหรับการดำเนินงาน จากนั้นผู้บริหารและปฏิบัติจะดำเนินการภายในกรอบของแผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ

□ ระบบบัญชี จะจัดทำรายงานผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติเปรียบเทียบกับแผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ

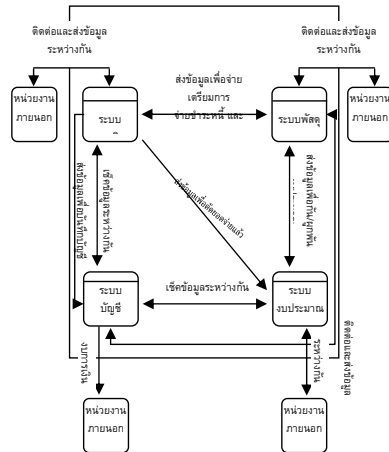
□ ระบบตรวจสอบและประเมินผล จะตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินงานและเอกสารทางบัญชี รวมทั้งประเมินผลงานด้านการเงินและการดำเนินงาน โดยใช้แผนงานและงบประมาณที่ได้รับอนุมัติเป็นหลักในการเปรียบเทียบ ดังภาพที่ 1

หลักการ บริหาร	หลักการบริหาร (Principle of Administration)			
	การวางแผน (Planning)	การควบคุม (Control)	การตรวจสอบ (Audit and Evaluation)	
การ ดำเนินงาน	ระบบการดำเนินงาน (Operating System)		การตรวจสอบ การประเมินผล	
	ระบบ งบประมาณ	ระบบพัสดุ ระบบ การเงิน	การตรวจสอบ ♦ Performance or Management Audit ♦ Financial Audit ♦ Computer Audit การประเมินผล ♦ ประสิทธิภาพ ♦ ประหยัด	
ผลการ ดำเนินงาน และรายงาน	ระบบบัญชี (Accounting System)		ระบบคอมพิวเตอร์ (Computer System)	
	การบัญชี งบประมาณ	การบัญชี พัสดุ การบัญชี การเงิน การบัญชี ต้นทุน		

ภาพที่ 1 การดำเนินงานและระบบงาน
ที่มา : สำนักนโยบายและแผนอุดม
ศึกษา สำนักงานปลัดทบวง
มหาวิทยาลัย (2545)

การมองภาพเชิงนี้ทำให้เห็นความ
สัมพันธ์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน
โดยสามารถตอบได้ว่า สถาบันอุดมศึกษา
มีกิจกรรมอะไร (แผนงาน) กิจกรรม
ดังกล่าวหน่วยงานไหนเป็นผู้ปฏิบัติ
(หน่วยงาน) และการดำเนินงานของกิจกรรม
ใช้ทรัพยากรของกองทุนไหน (กองทุน)
ดังนั้นระบบบัญชีสำหรับสถาบัน
อุดมศึกษาจึงมีลักษณะเป็น 3 มิติ เพื่อ
สนองความต้องการของผู้บริหารที่ต้องการ

**ใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจ
ดังภาพที่ 2**

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของระบบงบ
ประมาณพัสดุ การเงินและ
บัญชี
ที่มา : สำนักนโยบายและแผน
อุดมศึกษาสำนักงานปลัด
ทบวงมหาวิทยาลัย (2545)

การพัฒนาระบบงบประมาณ พัสดุ
การเงินและบัญชีกองทุนโดยเกณฑ์ที่
รับ-พึงจ่ายลักษณะ 3 มิติขึ้น เพื่อให้
แสดงผลการดำเนินงานได้หลายมุมมอง
และมีความชัดเจนในแต่ละมุมมอง ซึ่ง
ได้แก่ มิติแผนงาน เพื่อให้เห็นภาพการ
ดำเนินงานและผลงานตามแผนงานที่
กำหนดไว้ล่วงหน้า มิติหน่วยงาน เพื่อ

ให้เห็นภาพการดำเนินงานและผลงานตามหน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติ และมีกองทุน เพื่อให้เห็นภาพการดำเนินงานและผลงานตามการรับและใช้ทรัพยากรของเงินกองทุน

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือจึงได้ปรับการจัดระบบดำเนินงานให้เป็นระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชีกองทุนโดยเกณฑ์ ฟังรับ-ฟังจ่าย ลักษณะ 3 มิติ ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา โดยได้เริ่มดำเนินการปรับใช้ระบบการทำงานเป็นระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานและการประมวลผลมาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2550 เป็นต้นมา

จากการใช้ระบบดังกล่าวที่ผ่านมาได้ประสบปัญหาในการปฏิบัติงาน เช่นระบบไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง ทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความไม่คล่องตัวในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานระบบบัญชี 3 มิติ ที่เกิดขึ้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาาระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ

และประสิทธิผลขององค์กรโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของการปฏิบัติงานระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี โดยเกณฑ์ฟังรับ-ฟังจ่าย ลักษณะ 3 มิติ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กรโดยรวมต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ได้ศึกษาสภาพปัญหาในการปฏิบัติงานระบบบัญชี 3 มิติ จำนวน 5 ด้านได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการบริหารจัดการของระบบงบประมาณ ระบบพัสดุ ระบบการเงินและบัญชี ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือที่ปฏิบัติงาน

ในระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ จำนวน 209 คน จากทั้งหมด 17 หน่วยงาน ประกอบด้วย คณะวิทยาศาสตร์ ปรยุคต์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะอุตสาหกรรมเกษตร คณะศิลปศาสตร์ปรยุคต์ บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สำนักงานอธิการบดี สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา สำนักหอสมุดกลาง สำนักวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักพัฒนาเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัยนานาชาติสิรินธรไทย-เยอรมัน สถาบันนวัตกรรมเทคโนโลยีไทยฝรั่งเศส

ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

เดือน พฤศจิกายน 2555 – มกราคม 2557

วิธีการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสาร บทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

2. กำหนดประชากรในการวิจัย โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบบัญชี 3 มิติ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการออกแบบและสร้างแบบสอบถาม และพัฒนาเครื่องมือตามคำแนะนำของที่ปรึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากประชากรทั้งหมด

5. การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามวิธีของไลเกิร์ต (Likert Scale) โดยมีสเกลอยู่ 5 ระดับดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคน้อย

- ระดับ 1 หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

จากเกณฑ์การวัดระดับปัญหาและอุปสรรค ผู้วิจัยได้แบ่งช่วงแต่ละระดับโดยใช้อันตรภาคชั้น (class interval) โดยแบ่งคะแนนที่สูงที่สุดออกเป็น 5 ระดับ จากคะแนนเฉลี่ย คะแนนต่ำที่สุดคือ 1 คะแนน และคะแนนสูงที่สุด คือ 5 คะแนน หากกึ่งกลางพิสัยโดยใช้สูตรคำนวณช่วงกว้างของอันตรภาคชั้น (มัลลิกา บุนนาค, 2543 : 29) โดยมีวิธีการดังนี้

$$\text{คะแนนพิสัย} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

จะได้เกณฑ์ดังนี้

- 4.21-5.00 กำหนดให้เกณฑ์ปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด

- 3.41-4.20 กำหนดให้เกณฑ์ปัญหาและอุปสรรคมาก

- 2.61-3.40 กำหนดให้เกณฑ์ปัญหาและอุปสรรคปานกลาง

- 1.81-2.60 กำหนดให้เกณฑ์ปัญหาและอุปสรรคน้อย

- 1.00-1.80 กำหนดให้เกณฑ์ปัญหาและอุปสรรคน้อยที่สุด

6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานสรุป

ผลการวิจัย

ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีคุณวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด และปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่มีการจัดการเรียนการสอน มีประสบการณ์ในการทำงานในระบบบัญชี 3 มิตินอกจาก 3 ปีขึ้นไป และมีผู้ปฏิบัติงานในระบบบัญชี 3 มิติน้อยที่สุดคือ ระบบงานพัสดุ

สภาพปัญหาและอุปสรรคในการใช้งานระบบ 3 มิติตั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุและอุปกรณ์ ด้านการปฏิบัติงาน และด้านการบริหารจัดการ ของระบบงบประมาณ ระบบพัสดุ ระบบการเงินและบัญชี และในภาพรวมของแต่ละด้านและของแต่ระบบงาน ดังต่อไปนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 85.87 ช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.85 มีคุณวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 69.02 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัดหน่วยงานที่มีการจัดการเรียนการสอน คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีประสบการณ์ในการทำงานระบบบัญชี 3 มิตินอกจาก 3 ปีขึ้นไป คิด

เป็นร้อยละ 81.00 และปฏิบัติงานในระบบบัญชี 3 มิติ ส่วนใหญ่เป็นระบบพัสดุ คิดเป็นร้อยละ 32.60

2. สภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานด้านบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$, S.D.= 0.33) โดยแต่ละระบบมีดังนี้

2.1 ระบบงบประมาณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$, S.D.= 0.13) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการบันทึกข้อมูลในระบบ 3 มิติ รองลงมาคือ ความรู้ความสามารถในการใช้งานระบบ 3 มิติ ทักษะและประสบการณ์ในการใช้งานในระบบ 3 มิติ ความชำนาญในการเพิ่ม/ลบ/แก้ไขในระบบ 3 มิติ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความสามารถในการจำแนก/ระบุรายการว่าเป็นผังบัญชีใด

2.2 ระบบพัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.81$, S.D.= 0.10) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความชำนาญในการเพิ่ม/ลบ/แก้ไขในระบบ 3 มิติ รองลงมาคือ

ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการบันทึกข้อมูลในระบบ 3 มิติ ทักษะและประสบการณ์ในการใช้งานในระบบ 3 มิติ ความสามารถในการจำแนก/ระบุรายการว่าเป็นผังบัญชีใด และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความรู้ความสามารถในการใช้งานระบบ 3 มิติ

2.3 ระบบการเงิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.42$, S.D.= 0.21) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการบันทึกข้อมูลในระบบ 3 มิติ รองลงมาคือ ความรู้ความสามารถในการใช้งานระบบ 3 มิติ ความสามารถในการจำแนก/ระบุรายการว่าเป็นผังบัญชีใด ทักษะและประสบการณ์ในการใช้งานในระบบ 3 มิติ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความชำนาญในการเพิ่ม/ลบ/แก้ไขในระบบ 3 มิติ

2.4 ระบบบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$, S.D.= 0.09) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการบันทึกข้อมูลในระบบ 3 มิติ รองลงมาคือ

มาคือ ความรู้ความสามารถในการใช้งานระบบ 3 มิติ ทักษะและประสบการณ์ในการใช้งานในระบบ 3 มิติ ความสามารถในการจำแนก/ระบุรายการว่าเป็นผังบัญชีใด และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือความชำนาญในการเพิ่ม/ลบ/แก้ไขในระบบ 3 มิติ

3. สภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานด้านงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.13, S.D. = 0.31) โดยแต่ละระบบมีดังนี้

3.1 ระบบงบประมาณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.08, S.D. = 0.15) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณที่ได้ถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ รองลงมาคือ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในระบบ 3 มิติอย่างเพียงพอ

3.2 ระบบพัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.71, S.D. = 0.05) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณที่ได้ถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ รองลงมาคือ

มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในระบบ 3 มิติอย่างเพียงพอ

3.3 ระบบการเงิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.30, S.D. = 0.17) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณที่ได้ถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ รองลงมาคือ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในระบบ 3 มิติอย่างเพียงพอ

3.4 ระบบบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 3.42, S.D. = 0.04) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณที่ได้ถูกนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ รองลงมาคือ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในระบบ 3 มิติอย่างเพียงพอ

4. สภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานด้านวัสดุและอุปกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.15, S.D. = 0.27) โดยแต่ละระบบมีดังนี้

4.1 ระบบงบประมาณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและ

อุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.29$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ลักษณะของโปรแกรมสอดคล้องต่อความต้องการในการใช้งาน รองลงมาคือ ความปลอดภัยของข้อมูล ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ ความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ ความทันสมัยของซอฟต์แวร์ในระบบปฏิบัติการ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความทันสมัยของกลุ่มมือกรปฏิบัติงาน

4.2 ระบบพัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.75$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ รองลงมาคือ ความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ ความปลอดภัยของข้อมูล ความทันสมัยของซอฟต์แวร์ในระบบปฏิบัติการ ลักษณะของโปรแกรมสอดคล้องต่อความต้องการในการใช้งาน และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความทันสมัยของกลุ่มมือกรปฏิบัติงาน

4.3 ระบบการเงิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.36$, S.D. = 0.20) เมื่อพิจารณาแต่ละ

ปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก คือ ความปลอดภัยของข้อมูล ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ และความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ รองลงมาคือ ลักษณะของโปรแกรมสอดคล้องต่อความต้องการในการใช้งาน ความทันสมัยของซอฟต์แวร์ในระบบปฏิบัติการ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความทันสมัยของกลุ่มมือกรปฏิบัติงาน

4.4 ระบบบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ลักษณะของโปรแกรมสอดคล้องต่อความต้องการในการใช้งาน รองลงมาคือ ความทันสมัยของซอฟต์แวร์ในระบบปฏิบัติการ ความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ ความเพียงพอของวัสดุและอุปกรณ์ ความปลอดภัยของข้อมูล และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความทันสมัยของกลุ่มมือกรปฏิบัติงาน

5. สภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานด้านการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$, S.D. = 0.21) โดยแต่ละระบบมีดังนี้

5.1 ระบบงบประมาณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.34, S.D.= 0.13) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอยู่ในระดับมากคือ ความสะดวกในการเข้า-ออก ระบบ 3 มิติ ความสะดวกในการป้อนข้อมูล การแสดงผลบนหน้าจอมีความถูกต้องตามความต้องการของหน่วยงาน ขั้นตอนของการบันทึกข้อมูล ความปลอดภัยในการรักษาข้อมูลภายในหน่วยงาน การเลือกการในระบบ เช่น หมวดรายจ่าย และความถูกต้องของข้อมูล รองลงมาคือ การช่วยเหลือจากผู้ดูแลระบบ กรณีเกิดปัญหา การประมวลผลข้อมูลภายในหน่วยงาน การแก้ไขข้อมูลในระบบ เช่น เพิ่ม/ลบ การเข้าไปสืบค้นข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูลในระบบที่ทำนรับผิดชอบกับระบบอื่น ความทันสมัยของฐานข้อมูล และความเร็วของหน้าต่างโปรแกรม และผู้ตอบแบบสอบถามต่ำสุดคือ การโอนหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณในระบบ

5.2 ระบบพัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.90, S.D.= 0.17) เมื่อพิจารณาแต่ละ

ปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความถูกต้องของข้อมูล รองลงมาคือ ความสะดวกในการเข้า-ออก ระบบ 3 มิติ การโอนหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณในระบบ การเชื่อมโยงข้อมูลในระบบที่ทำนรับผิดชอบกับระบบอื่น ขั้นตอนของการบันทึกข้อมูล การแสดงผลบนหน้าจอมีความถูกต้องตามความต้องการของหน่วยงาน การประมวลผลข้อมูลภายในหน่วยงาน ความสะดวกในการป้อนข้อมูล ความปลอดภัยในการรักษาข้อมูลภายในหน่วยงาน ความทันสมัยของฐานข้อมูล การเลือกการในระบบ เช่น หมวดรายจ่าย การแก้ไขข้อมูลในระบบ เช่น เพิ่ม/ลบ การช่วยเหลือจากผู้ดูแลระบบ กรณีเกิดปัญหา และความเร็วของหน้าต่างโปรแกรม และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเข้าไปสืบค้นข้อมูล

5.3 ระบบการเงิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.23, S.D.= 0.20) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอยู่ในระดับมากคือ การเลือกการในระบบ เช่น หมวดรายจ่าย ความสะดวกในการเข้า-ออก ระบบ 3 มิติ การเข้าไปสืบค้นข้อมูล รองลงมา

คือ ความถูกต้องของข้อมูล การแสดงผลบนหน้าจอมีความถูกต้องตามความต้องการของหน่วยงาน ความปลอดภัยในการรักษาข้อมูลภายในหน่วยงาน ความสะดวกในการป้อนข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูลในระบบที่ทำงานรับผิดชอบกับระบบอื่น ความทันสมัยของฐานข้อมูล การประมวลผลข้อมูลภายในหน่วยงาน การแก้ไขข้อมูลในระบบ เช่น เพิ่ม/ลบ ขั้นตอนของการบันทึกข้อมูล ความรวดเร็วของหน้าต่างโปรแกรม และการโอนหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณในระบบ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การช่วยเหลือจากผู้ดูแลระบบ กรณีเกิดปัญหา

5.4 ระบบบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.35$, S.D.= 0.10) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก คือ การประมวลผลข้อมูลภายในหน่วยงาน การเลือกรายการในระบบ เช่น หมาดรายจ่าย ความรวดเร็วของหน้าต่างโปรแกรม ความสะดวกในการป้อนข้อมูล การแสดงผลบนหน้าจอมีความถูกต้องตามความต้องการของหน่วยงาน การเข้าไปสืบค้นข้อมูล ความถูกต้องของข้อมูล รองลงมาคือ ความสะดวกในการเข้า-

ออก ระบบ 3 มิติ ความทันสมัยของฐานข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูลในระบบที่ทำงานรับผิดชอบกับระบบอื่น ความปลอดภัยในการรักษาข้อมูลภายในหน่วยงาน ขั้นตอนของการบันทึกข้อมูล การช่วยเหลือจากผู้ดูแลระบบ กรณีเกิดปัญหา และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การแก้ไขข้อมูลในระบบ เช่น เพิ่ม/ลบ และการโอนหรือเปลี่ยนแปลงงบประมาณในระบบ

6. สภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.16$, S.D.= 0.16) โดยแต่ละระบบมีดังนี้

6.1 ระบบงบประมาณ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.33$, S.D.= 0.04) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมาก คือ มีการกำหนดขั้นตอนการติดต่อประสานงานของการทำงานในระบบ 3 มิติ รองลงมาคือ การประสานงานของผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานในระบบ 3 มิติ มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานในระบบ 3 มิติ และการรับฟังและช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบ 3 มิติ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแผนพัฒนาบุคลากรสำหรับผู้ปฏิบัติงานในระบบ 3 มิติ

6.2 ระบบพัสดุ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.95, S.D. = 0.10) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับฟังและช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบ 3 มิติ รองลงมาคือ มีการกำหนดขั้นตอนการติดต่อประสานงานของการทำงานในระบบ 3 มิติ การประสานงานของผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานในระบบ 3 มิติ และมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานในระบบ 3 มิติ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแผนพัฒนาบุคลากรสำหรับผู้ปฏิบัติงานในระบบ 3 มิติ

6.3 ระบบการเงิน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.16, S.D. = 0.16) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรับฟังและช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบ 3 มิติ รองลงมาคือ มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานในระบบ 3 มิติ มีการกำหนดขั้นตอนการติดต่อประสานงานของการทำงานในระบบ 3 มิติ และการประสานงานของผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานในระบบ 3 มิติ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแผนพัฒนา

บุคลากรสำหรับผู้ปฏิบัติงานในระบบ 3 มิติ

6.4 ระบบบัญชี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.19, S.D. = 0.12) เมื่อพิจารณาแต่ละปัญหาและอุปสรรค พบว่า ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานในระบบ 3 มิติ รองลงมาคือ การประสานงานของผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงานในระบบ 3 มิติ มีการกำหนดขั้นตอนการติดต่อประสานงานของการทำงานในระบบ 3 มิติ และการรับฟังและช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบ 3 มิติ และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีแผนพัฒนาบุคลากรสำหรับผู้ปฏิบัติงานในระบบ 3 มิติ

7. สภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของระบบงบประมาณพัสดุ การเงินและบัญชีโดยเกณฑ์ที่พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ ทั้ง 5 ด้านของทุกระบบงาน มีปัญหาและอุปสรรคในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 3.18, S.D. = 0.06) พบว่า ระบบบัญชีมีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด ($\bar{x}$ = 3.34, S.D. = 0.16) รองลงมาคือ ระบบการเงิน ($\bar{x}$ = 3.29, S.D. = 0.10) ระบบงบประมาณ ($\bar{x}$ = 3.27, S.D. = 0.11) และ

ระบบพัสดุ ($\bar{X}$ = 2.82, S.D. = 0.10) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย

ลักษณะ 3 มิติ ของผู้ปฏิบัติงานในระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของทุกระบบในด้านบุคลากรพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ในการใช้งาน ความสามารถในการจำแนกและระบุรายการผังบัญชี และความชำนาญในการเพิ่ม/ลบ/แก้ไขในระบบ 3 มิติ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการบันทึกข้อมูล 3 มิติ มีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระบบการใช้งาน 3 มิติ ของระบบงบประมาณ ระบบพัสดุ ระบบการเงิน และระบบบัญชี มีรายละเอียดขั้นตอนที่แตกต่างกัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องศึกษาถึงขั้นตอนและวิธีการต่างๆ อย่างละเอียด

รอบคอบ ประกอบกับขาดการพัฒนาฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ นางวิมลสิริ เจริญยิ่ง (2554 : 1) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการใช้งานระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชีกองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ ของมหาวิทยาลัยนเรศวรพบว่า ปัจจัยด้านบุคลากรมีผลอยู่ในระดับมากต่อประสิทธิภาพการใช้งานระบบ โดยเฉพาะข้อที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้งาน ต้องได้รับการอบรมการใช้งานระบบบัญชี 3 มิติ และงานวิจัยของ นางศิริพรรณ ชัยัน (2555 : 130) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้งานระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี โดยใช้เกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผลการศึกษา พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าในเรื่องของผู้ปฏิบัติงานยังขาดความเชี่ยวชาญในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทรายจ่าย ผังบัญชี และที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชี 3 มิติ ผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารขาดการอบรมหรือประชุมชี้แจง กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องเพื่อซักซ้อมความเข้าใจ

2. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของทุกระบบงานในด้านการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีปัญหาและอุปสรรคในการเข้า-ออก ระบบ 3 มิติ

ความถูกต้องของระบบข้อมูล การแสดงผลบนหน้าจอ การเลือกรายการในระบบ การป้อนข้อมูล การสืบค้น ความสะดวก รวดเร็วของโปรแกรม ตลอดจนการช่วยเหลือจากผู้ดูแลระบบ ซึ่งพบว่าเป็นปัญหาจากโปรแกรมการใช้งานระบบบัญชี 3 มิติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนางสาวธัญฉวี กระจ่าง (2549 : 53-54) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง รายงานระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี กองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ตของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า ปัญหาด้านข้อมูล ในส่วนของรายการพัสดุ ครุภัณฑ์ มีการป้อนข้อมูลในลักษณะที่แตกต่างกัน คือ มีการป้อนจำนวนเงินแบบต่อหน่วย และการป้อนจำนวนเงินแบบยอดรวม ทำให้การทดสอบระบบในส่วนของการเปรียบเทียบราคาพัสดุและครุภัณฑ์ ได้รายงานที่ไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ และการทดสอบการทำงานของระบบในด้านของความเร็วนั้น ผลปรากฏว่าการประเมินออกมา มีผลอยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งความเร็วในการประมวลผลนั้น มีปัจจัยมาจากหลายสาเหตุ ส่วนหนึ่งมาจากทางด้าน Network และอีกส่วนหนึ่งมาจากชุดคิวรีคำสั่งต่างๆ ซึ่งจากการตรวจสอบในเบื้องต้นพบว่าบางรีพอร์ตนั้นใช้

เวลานานที่จะแสดงผล ซึ่งเกิดจากชุดคิวรีที่ไม่เหมาะสม และหลังจากการแก้ไขชุดคิวรีนั้นให้มีความกระชับก็สามารถลดเวลาในการแสดงผลได้ในระดับหนึ่ง

3. จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ พบว่า ระบบบัญชีมีปัญหาและอุปสรรคมากกว่าทุกระบบ โดยเฉพาะในเรื่องความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการบันทึกข้อมูลในระบบ การจำแนก/ระบุรายการว่าเป็นผังบัญชีใด การเลือกรายการทำให้มีปัญหาในการบันทึกบัญชี ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ นางสุชาลี นุญประดิษฐ์ (2554 : 33) เรื่อง ระบบบัญชี 3 มิติ : ปัญหาและแนวทางแก้ไข มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ได้กล่าวถึงปัญหาในระบบบัญชีว่า ระบบบัญชี 3 มิติ บันทึกบัญชีในส่วนของเงินงบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาล ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไป สามารถจัดทำรายงานทางการเงินจากระบบบัญชี 3 มิติ ซึ่งยังมีบางส่วนที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ส่วนเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ได้ใช้ระบบบัญชี GL ซึ่งเป็นระบบเดิมที่ใช้อยู่ก่อนมีการพัฒนาระบบบัญชี 3 มิติ เนื่องจาก

ระบบบัญชี 3 มิติ ยังไม่สามารถลงบัญชีได้อย่างครบถ้วน ทั้งในส่วนของรายรับและรายจ่าย และงานวิจัยของนางศิริพรรณ ขยัน (2555 : 130) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินผลการใช้ระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี โดยใช้เกณฑ์ที่รับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ผลการศึกษา พบว่าด้านปัจจัยนำเข้าในเรื่องของผู้ปฏิบัติงานยังขาดความเชี่ยวชาญในเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทรายจ่าย ผังบัญชี และที่เกี่ยวข้องกับระบบบัญชี 3 มิติ ขาดการเชื่อมโยงหรือประสานงานกันระหว่างผู้ปฏิบัติ ผู้ดูแลระบบและผังบัญชี รวมระเบียบการเงินและพัสดุ ยังไม่เชื่อมโยงไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษา พบว่า บุคลากรของทุกระบบงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับระบบบัญชี 3 มิติ มีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นมหาวิทยาลัย

ควรมีการให้ความรู้แก่บุคลากร เช่น จัดฝึกอบรม/สัมมนา/ประชุม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ปฏิบัติงานในระบบบัญชี 3 มิติ เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจ และรับทราบถึงปัญหา/อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2. ควรปรับปรุง และพัฒนาโปรแกรมการใช้งานระบบบัญชี 3 มิติ ให้สามารถตอบสนองความต้องการใช้งานของทุกระบบงาน พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานระบบบัญชี 3 มิติทั้งระบบ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความ สามารถ เข้าใจและสามารถใช้งานได้อย่างถูกต้อง มหาวิทยาลัยควรมีการแต่งตั้งทีมผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีความรู้ความสามารถในการตอบปัญหาแก่บุคลากรผู้ใช้ระบบ เพื่อให้คำแนะนำและชี้แจงการใช้ระบบ 3 มิติ ได้อย่างถูกต้อง

3. มหาวิทยาลัยควรมีการกำหนดหรือวางมาตรการในการติดตามและประเมินผลการใช้ระบบบัญชี 3 มิติ ของทุกระบบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงระบบอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

เอกสารอ้างอิง

- กานดา พูนลาภทวี. (2539). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ฟิลิกส์เซ็นเตอร์.
- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2556). *เอกสารประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้จากงบประมาณแผ่นดินประจำปี พ.ศ.2556*. กรุงเทพฯ: งานวิเคราะห์แผนและงบประมาณ กองแผนงานสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- จงลักษณ์ สมร่าง. (2554). *ระบบการจัดการความรู้งานการเงินและบัญชี วิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยี*. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธัญนันท์ กระดาษ. (2549). *รายงานระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชีกองทุนโดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ท*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2540). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7 (ฉบับปรับปรุงใหม่) Imprint กรุงเทพฯ: ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มัลลิกา บุญาค. (2543). *คณิตศาสตร์และสถิติ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิมลสิริ เจริญยิ่ง. (2554). *ประสิทธิภาพการใช้งานระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชีกองทุนโดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ ของมหาวิทยาลัยนเรศวร*. พิษณุโลก: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศิริพรรณ ขยัน. (2555). *การประเมินผลการใช้ระบบงบประมาณ พัสดุ การเงินและบัญชี โดยใช้เกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ ของมหาวิทยาลัยแม่โจ้*. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- สุธาสินี บุญประดิษฐ์. (2554). *ระบบบัญชี 3 มิติ : ปัญหาและแนวทางแก้ไข มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ*. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา ปีที่ 23 ฉบับที่ 79. ก้าวไทย แอดเวอร์ไทซิ่ง แอนด์ พรินติ้ง จำกัด.

สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). *คู่มือการบัญชีลักษณะ 3 มิติ สำหรับผู้บริหารในมหาวิทยาลัย/สถาบันของรัฐ*. โรงพิมพ์วิฑูรย์การปก: กรุงเทพฯ.

สำนักนโยบายและแผนอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2544). *ต้นแบบระบบงบประมาณ พัสดู การเงินและบัญชีกองทุน โดยเกณฑ์พึงรับ-พึงจ่าย ลักษณะ 3 มิติ สำหรับปฏิบัติในมหาวิทยาลัย/สถาบันของรัฐ*. ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด: กรุงเทพฯ.